№ 69 Ausgabe A.

HOMAN

Cena s pierasyłkaj i dastaŭkaj da chaty.

na 1 hod—4 m. 80 fen., na ½ hodu—2 m. 40 fen., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

Biełaruskaja Wilenskaja czasopiś
wychodzić dwa razy u tydzień: u aŭtorki i piatnicy.
Adres redakcii: Wilnia, Zawalnaja 7.
Adres administracii i ekspedycii: M. Stefanskaja 23.

Cena Abwiestak·

na 4-aj staranie za radok drobnymi literam —25 fen.; drobnyje abwiestki pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za ilniejku drobn. drukam.

№ 69 (161) Hod II. Wilnia. 28 žniunia 1917 h. Cena 5 fen. (3 kap.)

Kongress u Maskwie.

27 žniunia.

Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: U Flandryi na ŭzbiarežžy mora i miž Izeram i Lis'am ahoń krapčeŭ. Na stupleńnia anhličan siahońnia ranicaj adbity. Hetak sama adbity wostryje anhlickije nastupleńnia miž kanałam Labasse i Lens. Na zachodzi ad Le Katle, la chutaroŭ Malachoŭ i Koloń, worahi mieli ŭdaču. My nie dali pawialičyć ich.

Front niamieckaho Naślednika: Na ŭschodnim bierazi Maasu i pad Werdenam wostrye bitwy trywali da nočy. Spierša francuzy wycisnuli nas z wioski Bomon i lasoŭ Foss i Šom. Kontratakaj wioska i lasy ŭziaty nazad z niekolkimi sotniami pałonnych. U wiečary kala Bomon uzniaisia nowye bitwy, katoryje jašče trywajuć.

Rotmistr Richthofen zbiŭ swajho 59-ho woraha.

Uschodni teatr:

Na pałudžiennym zachodzi ad Jakobštadtu my biaz bitwy zaniali niekolki pazycij na pałudziennym bierazi Dźwiny. La Baranawič i Łucka—ŭdačnyje razwiedki i žywy ahoń.

U Rumynii niamieckije wojski ŭziali ŭ rumynoŭ niekolki hornych pazycij la Sowei. Wostrye kontrataki adbity z wialikimi stratami.

PIECIARBURH. (P.T.A.). 25 žniŭnia a 3 hadz. paabiedzi pramowaj Kierenskaho adkryŭsia kongress u Maskwie u gmachu opery. Gmach opery akružała ahramadnaja, ale spakojnaja hramada narodu. S pryčyny trywožnych čutak, na wulicach wartawali silnyje kawaleryjskije atrady.

Kiereiskij, miž inšym, žajawiŭ što ŭrad pryzwaŭ hramadzian wialikaj i wolnaj starany ŭ Maskwu nie dziela palityczných ci partyjnych sporak, a dzieła taho, kab im adkryta i ščyra skazać usiu praŭdu, katoraj ždže baćkaŭščyzna, i kab im pakazać, jak ciažka cierpić ciapier Rasieja. Kožnaja sproba wykarystać konferenciju dzieła napaści na rewolucyjnuju ŭłaść u asobi tymčasowaho uradu budzie pakarana biez miłosierdzia krywioj i žaležam. Tyje, chto dumaje, bytcym nastaŭ moment skinuć rewolucyjnuju ŭłaść štykami, pamylajucca: nichaj jany ściešahucca, bo pawaha ŭradu apirajecca na nieahraničenaj wiery narodu.

Dalej Kierenskij adznačyŭ separatyzm niekatorych pražywajučych u Rasiei nacyonalnaściej i strašennuju hańbu na fronci, dzie rasiejskije wojski zabylisia ab swajej pawinnaści pierad baćkaŭščynaj. Asabliwa zatrymaŭsia jon na Finlandzii i paćwiardziŭ, što prawicielstwo siłaj supraciwicca adkryćciu raspuščanaho sejmu.

Minister unutrenych spraŭ hawaryŭ ab najbližejšych zadačach swajho wiedamstwa, a minister handlu i pramyšlenaści — ab ekonomičnym pałažeńni Rasiei.

PIECIARBURH. (P.T.A.) Nia hledziačy na wydanyje napiaradodni maskoŭskaho kongressu haławoj Maskwy i partyjej socyał-rewolucyonieroŭ adozwy da nasialeńnia, da rabotnikoŭ i da sałdatoŭ s pryzywam zachawać spakoj i dać kongressu mahčymaść pracawać dzieła karyści baćkaŭščyny, bolšewiki i rada prafesyonalnych sajuzoŭ pastanawili pratestawać proci kongressu, katory jany ličać buržuaznaj i kontrrewolucyjnaj. Im udałosia padniać n Maskwie častkowuju zabastoŭku U čyślenych fabrykach ši warstatach rabota spyniena. Tramwaj biazčynny. Haścinicy i kramy začynieny. Bolšewiki, praŭda, dahetul biez wialikaj udačy, dajšci ahulnaj zabastoŭki.

LONDON. U zwiazi z adkryćciem kongressu z Maskwy danosiać ab spad leawanym utwareńni wierchoŭnaho uradu (dyrektoryi) ŭ Rasiei s 5 asob: Kierenskaho, Cereteli, Skobielewa, Černowa, i Niekrasowa, abo Lwowa.

PIECIARBURH. Tut adbyŭsia pieršy zjezd nacyonalnych partyj Rasei. Dwienadcać socyalistyčnych partyj roznych nacyonalnaściej Rasiei, u tym liku łatyšoŭ, armian, ukraincoŭ, mahometan i žydoŭ, pasłali na jaje swaich drputatoŭ. Pastaŭleno žadać administracyjnaj aŭtonomii dla roznych wialikšych nacyonalnaściej Rasiei. U internabyonali pawinny mieć miejsco nia tolki predstaŭniki roznych dzieržaŭ, ale i roznych nacyonalnaściej.

Centralny kamitet socyalistyčnaj partyi Finlandzii zwiarnuŭsia da ŭsiaho finskaho narodu s pryzywam nanowa adkryć rabotu sejmu.

Dyrektor ministerstwa finansoŭ, Biernackij, zajawiŭ na zjezdzi drobnaj i siaredniaj pramyšlenaści, što na 1916 hod deficyt dajšoŭ 15 miljardoŭ rubloŭ. Nieščaście dla Rasei—heta tyje 14 miljardoŭ papierowych hrošy, katoryje znachodziacca ŭ abaroci. Dla socyalistyčnaho ładu Rasieja ješče nie paśpieła. Tolki ekonomičnaja systema kapitalizmu može ješče wyratawač jaje. Budzie ŭwiedziena hasudarstwenaja manapolija na sierčyki, cukier i inšye rečy.

Na Dalokim Uschodzi.

Kožyn raz, jak rewolucyjnaja Rasieja wyjaŭlała achwotu mirycca z Niamieččynaj, sajuznyje dzieržawy pužali jaje napaściu Japonii. I heta hroźba ŭ wačach rasiejskich palitykoŭ mieła hetkuju wialikuju wahu, što jany s pieršych dzion rewolucii zrabili najwialikšuju palityčnuju abmyłku: zamiest taho, kab, pałažyŭšy kaniec wajnie, ŭsie siły rewolucyjnaj demokracii abiarnuć na tworčuju hasudarstwienuju i hramadzkuju pracu ŭ samaj dzieržawie, kładučy asnowy nowaho ładu, jany, słuchajučy sajuźnikoŭ, kinuli nowyje massy narodu ŭ strašennuju krywawuju bojniu, nie majučy ni wiery ŭ pabiedu, ni objektyŭnych dannych dajšci jaje. I cieraz šeść miesiacoŭ paśla rewolucii, praliŭšy nowaje more narodnaj krywi ŭ daremnym zmahańni s centralnymi dzieržawami, Rasieja nia tolki ničoha nie adwajewała ad Niamieččyny, a utraciła ŭsie swaje zdabyčy ŭ Haličynie, zahubiła nialičenaje čysło ludziej i wajennych materjałoŭ, nia tolki nie ŭmacawała nowaho ładu, a dajšla da ŭnutrenaj anarchii, dajučy hrunt dzieła uzrostu kontrrewolucyjnaho i anarchičnaho ruchu.

Abmyłki ŭ palityce wyjaŭlajucca pawodłuh rezultatoŭ ich. Hetak i strach pierad napaściu Japonii u prypadku separatnaho mira akazaŭsia daremnym: nia hledziačy na wiernaść Rasiei sa juźnikam, japoncy ŭžo biez pralićcia krywi zabrali ŭ Rasiei na Dalokim Uschodzi šmat bolš, čymś im dała rasiejska-japonskaja wajna 1904 hodu. Jak piše «Russk. Inwalid», Irkuck, Charbin i Władywastok wyhladajuć ŭžo zusim, jak japonskije kołonii. Mała taho: Japonija wiadzie enerhičnyje wajennyje pryhataŭleńnia, majučy na meci siłaj zachapić Sibir. Pawodłuh słoŭ maršałka rasiejska-italjanskaj i rasiejska-japonskaj tarhowych pałat, Ščenki, katory tolki-što wiarnuŭsia s padarožy ŭ Japoniju, adzin predstaŭnik japonskaho ministerstwa zahraničnych spraŭ u haračych słowach zajawiŭ, bytcym u prypadku, kali Rasieja nie addaść Japonii swajej achwotaj usiaho Sibiru, dyk znamienita pryhatawanyje japonskije wojski woźmuć Irkuck i dojduć ažno da Urała.

Jak bačym, bajučysia japonskaj niebaspieki i marnujučy swaje siły na zachodzi, Rasieja tym samym dała hetaj niebaspiecy mahčymaść abiarnucca ŭ konkretny fakt. Hroźba utraty wialikich abšaroŭ na Dalokim Uschodzi, hroźba utraty Sibiru—woś adpłata sajuźnikoŭ za wiernaść rewolucyjnaj Rasiei sajuźnickim umowam, padpisanym byŭšym carom i nie abiazywajučym narodu.

Haworučy ab wialikaj palityčnaj abmyłcy tymčasowaho ŭradu rewolucyjnaj Rasiei, my pawinny adznačyć, što rasiejskije palityki, choć pozna, dy paznali jaje. Heta pakazwajuć ich apošnije palityčnyje wystupleńnia na Dalokim Uschodzi, — wystupleńnia, wahu i značeńnie katorych lohka acanić.

Zdaŭna ŭžo Ameryka niespakojna pahladaje na swaju zaakianskuju susiedku — Japoniju, katoraja, paznajomiŭšysia bližej z europejskaj cywilizacijej i pryswoiŭšy jaje zdabyčy, pačała šybka i ŭsiestaronna razwiwacca. Ciapier Japonija—heta wysoka razwitaja kapitalistyčnaja staronka z niezwyčajna bahataj pramyšlenaściu Swaimi tawarami jana zaliwaje Kitaj, zaliwaje Sibir i sulić zalić usiu Aziju, wyciskajučy adtul tawary druhich staron, a ŭ pieršy čarod amerykanskije tawary. A dla Ameryki, dla katoraj Azija, addzielenaja ad jaje tolki Wialikim, abo Cichim akianam, zdaŭna stanowić wyhodny rynak zbytu,—heta wielmi ciažki udar: jaje wializarnaja pramyšlenaść — asnowa bytu Ameryki—pracuje hłaŭnym čynam dzieła zahraničnych rynkoŭ, i z hetaj pryčyny uzrost siły Japonii i pierewaha jaje ŭ Kitai, zachwat japoncami ŭsiaho uzbiarežža Cichaho akianu i hroźba zachwatu Sibiru — dla Ameryki nia mienš niebaspiečny, čym dla Rasiei.

Treba addać sprawiadliwaść rasiejskim palitykam, što jany zdaleli wykarystać hetu amerykanska japonskuju konkurenciju dzieła swajej abarony: Rasieja kinuła im kość. z-za katoraj miž Amerykaj i Japonijej može raniej ci paźniej uzniacca wializarnaja wajna, i my by nie zdziwilisia, kalib ładženaja ciapier proci Niamieččyny amerykanskaja armija atrymała zusim inšaje naznačeńnie, — hetak sama, jak i kitajskaja. Heta kość — pałowa Sachalinu, astaŭšajasia pod Rasiejej paśla portsmuckaho miru, kali druhaja pałowa była addadziena Japonii: swaju pałowu Rasieja ciapier ustupiła Amerycе, dajučy jej razam s tym šyrokije koncessii ŭ Sibiry.

Woś, tut i pačynajecca amerykanska-japonskaja sporka. Za apošnije niekolki tydnioŭ my prynasili wiestki ab tym, što Japonija dasłoŭna zaniała Mandžuryju: počta, telehraf, čyhunki znachodziacca pad jaje kantrolem; što ŭ paŭnočnuju čaść ostrawa Sachalina, addadzienuju Rasiejej amerykancam, prybyło amerykanskaje wojsko; što japonski pasoł u Pieciarburzi pratestawaŭ pierad tymčasowym uradam proci koncessij, dadzienych amerykancam u Sibiry i na Sachalinie; što ŭ japonskim parlamenci było wystaŭleno trebawańnie, kab urad wyjaśniŭ adnosiny Rasiei da Ameryki; što Japonija prasiła Złučenyje Amerykanskije Štaty zrabić zajawu, što Ameryka adrekajecca ad usielakaj palityki ŭ Kitai, katoraja zakranuła by interesy Japonii. Ciapier praz Štokholm danosiać s Pieciarburha, što na žadańnie Ameryki japoncy adciahnuli swajo wojsko

z-nad Amura, kudy jany praz dwa miesiacy — značyć, ad času abastreńnia ŭnutrenaho kryzisa ŭ Rasiei — stali wajennyje transporty cieraz Władywastok.

Samo saboj razumiejecca, što i nowy palityčny krok Rasiei, nastroiŭšyj Ameryku proci Japonii, my zdalejem zusim acanić tolki ŭ budučynie: wielmi može stacca i toje, što Ameryka z Japonijej pahodziacca koštam Rasiei. Ale pakul-što krok hety sulić surjoznyje zdareńnia na Dalokim Uschodzi, i wiestki, katoryje adtul prychodziać, paćwierdžajuć naš pahlad na hetu sprawu.

M. M.

Biełaruskaja sprawa i studencki ruch.

Biełaruski ruch da nacyonalnaho adradžeńnia, katory pačaŭ šyroka razwiwacca tolki ad času pieršaj wialikaj rewolucii ŭ Rasiei 1905 h., za dziesiać hadoŭ pracy pry niezwyčajna ciažkich warunkach zdaleŭ praniknuć wa ŭsie sfery narodnaho žyćcia. I za apošnije pierad wajnoj hady my možem adznačyć naradziny specyalnaho biełaruskaho ruchu miž studenckaj moładździu.

Žyćcio studenckaj maładziožy ŭ Rasiei zaŭsiody išlo pad znakam ahulna-studenckich i ahulna-palityčnych idealoŭ. Wyšejšyje škoły wielmi horača adklikalisia na ŭsie prajawy hramadzkaho žyćcia Rasiei i dawali wialikšaje čysło čynnych bajcoŭ za sprawu woli. Dyk najčaściej bywało, što ahulnym nastrajeńniem i naša biełaruskaja moładź zachopliwałasia biez astatku, hublajučy zusim nacyonalnuju świadomaść, hublajučy pačućcio nacyonalnych patreb — swaich asabistych i ŭsiaho narodu. Ale ŭžo ŭ kancy 80-ch i pačatku 90-ch hadoŭ minułaho stalećcia ŭ ahulna-studenckim ruchu pačynaje wydzielacca i ruch biełaruski — chacia ješče biez wyraznaj ideologii. Pieršy začatak biełaruskaj studenckaj orhanizacii byŭ u Maskwie, ale wialikaho śledu pa sabie nie pakinuŭ, apryč wydanaj členami biełaruskaho hurtka knižki — pierekładu z Garšyna (z rasiejskaho) pad zahałoŭkam «Syhnał».

Bolš ščaśliwaj była rabota, katoruju pačali biełaruskije studenty ŭ pačatku hetaho stalećcia ŭ Pieciarburzi: jana nia tolki nie spynilasia, ale trywaje i razwiwajecca ŭsio bolej i bolej šyroka. Pačatak jaje wyjawiŭsia ŭ zakładzinach „Kružka biełaruskaj narodnaj aświety“, wypuściŭšaho ŭ 1902 h. adozwu da krajowaj inteligiencii s pryzywam nieści narodu praświetu ŭ jaho rodnaj mowi. Samo saboj razumiejecca, što tahočasnaja rabota była patajnaja i z hetaj pryčyny nie mahła šyrej razwiwacca; ale jana datrywała da 1905 hodu, i paśla rewolucii bačym jaje ŭžo ŭ nowaj postaci. Studenckaja maładziož ładzić tut swaje wiečarynki s kancertnym addziełam i teatralnymi predstaŭleńniami, hurtujecca kala wydawieckaho tawarystwa. Enerhičnaj pracaj hrodzienčuka J. Chlebcewiča i niekolkich jaho ziemlakoŭ u 1913 hadu studenty Pieciarburskaho uniwersytetu zakładajuć dawoli silnuju orhanizaciju, katoraja jasna stawić ideju biełaruskuju na samy pieršy plan, starajecca pa praŭdzi paznać swoj kraj i narod. Uniwersytet—hetaje hniazdo i krynica ŭsich lepšych dumak, lepšych idej i lepšych ludziej—i na hety raz apynuŭsia napieradzi.

Za uniwersytetam pajšli sielska haspadarskije kursy. Tam starańniem minčuka Ar. Smoliča ŭ tym že 1913 hadu założen studencki chaŭrus. Spierša jon stajaŭ nia lišnie krepka, ale ŭžo ŭ 1914 h. akrep: tudy prypłyło šmat nowych sił, s katorych ŭsie, skončyŭšy nawuki, pawinny byli pawodłuh swajej specyalnaści pracawać miž biełaruskim narodam.

U Waršawie ješče raniej złučylisia studenty-biełarusy i pačali bolej-mieniej šyroka pracawać na nacyonalnym hrunci.

U 1914 hadu załažyŭsia biełaruski hurtok u Puławach (Nowa-Aleksandryi) u sielska ha[illegible]darskim instytucie.

Apryč h[illegible] orhanizacij čysta biełaruskaho [illegible]arakteru u apošnije pierad wajnoj hady šmat było ŭ Pieciarburzi, Dorpacie i inšych miestoch pa wyšejšych wučelniach roznych ziemiactw, chaŭrusoŭ, hurtkoŭ i t.p. — tak abo inakš biełaruskich. Tut — ziemlactwo babrujskaje, tam — minskaje, mahiloŭskaje, hrodzienskaje. Hetyje hurtki, choć čysta biełaruskaj ideologii jašče nia mieli, choć wiali swaje knižki i zapisy ŭ uradowaj mowie, ŭsiož składalisia ŭ bolšaj swajej čašci z biełarusoŭ, časta wielmi idejnych i ščyra addanych swajmu narodu i kraju.

Pierad samaj wajnoj miž studentami-biełarusami zradziłasia dumka, kab usie hetyje hurtki złučyć jakim-budź sposabam, kab pracawać usim razam. Dzieła hetaj mety ŭ Pieciarburzi ŭ 1914 hadu załažyŭsia biełaruski studencki žurnalčyk «Ranica», pieršy numer katoraho wyjšoŭ u červieni.

Na wialiki žal, nalacieŭšaja wajennaja nawalnica adarwała ad ich mirnaj pracy cełuju massu maładych biełaruskich sił, katoryje apynulisia u radach čynnaj armii. I my zusim nia wiedajem, u jakim pałažeńni ciaper znachodzicca biełaruski studencki ruch. Ale možem być pierakonany, što s prychodam mirnaho času ruch hety zakipić z nowaj siłaj, što biełaruskaja moładź, pabačyŭšy swaimi wačyma siłu narodnych mass, z nowaj enerhijej prystupić da prypynienaj chodam prypadkoŭ raboty.

I. Mieleška.

U Wilni i wakolicach.

† M. Wensławski.

U sieradu, 22 žniŭnia, pamier u Wilni Michał Wensławski, byŭšy haława našaho miesta, člen i maršałak polskaho koła Litwy i Rusi ŭ II hasudarstwienaj dumie, maršałak čyślenych miejscowych internacyonalnych i polskich orhanizacij.

Pałak, padčyniaŭšyjsia ŭ palityčnych wystupleńniach dyrektywam swajho nacyonalistyčna nastrojenaho hramadzianstwa, jon, adnak zdaleŭ dajści ahulnaj pašany hramadzianstwa inšych nacyonalnaściej: u wielmi zabłutanych i nienormalnych nacyonalnych adnosinach u stalicy našaho kraju św. p. M. Wensławski wyjaŭlaŭ zaŭsiody niezwyčajny takt, katory razam z reputacijej čeławieka moralna čystaho i sumlennaho wyzywaŭ ahulnuju sympatiju. Hetym tłumačycca wybar jaho za maršałka ŭ internacyonalnych hramadzkich ustanowach (sajuz artystoŭ i inš.), a ŭ tym liku za superarbitra ŭ hramadzianskim uhodliwym sudzie miž kwaterantami i damaŭłaśnikami, dzie jon wyjawiŭ poŭnuju biezstaronnaść i sumlennaść u adnosinach da sporyŭšych staron i ščyry spohad biednacie ŭ jaje ciažkim pałažeńni.

Smierć M. Wensławskaho zrabiła silnaje ŭražeńnie na ŭsich wilencach, katoryje, biaz rožnicy nacyonalnaści i wiery, sabralisia na jaho pacharony. Jana adabjecca echam i daloka za linijej frontu — ŭ Rasiei, dzie imia św. p. Wensławskaho było dobra wiadoma jak s časoŭ bytnaści jaho deputatam, tak i sa zjezdaŭ predstaŭnikoŭ miest, na katorych jon wystupaŭ ad imi našaj Wilni. U jaho asobie zyjšoŭ u mahiłu apošni predstaŭnik miestowaho samaupraŭleńnia na starych, adžyŭšych swoj wiek asnowach, s katorymi mahła nas adčaści miryć tolki jaho asoba.

× **Zabawa dla dziaciej.** U niadzielu, 2 wieraśnia, u biełaruskaj ahroncy «Naša Chata» ŭ Čornym Bory, 10 wiorst ad Wilni, ładzicca zabawa dla dziaciej. Paabiedzi — pry zachodzi sonca — dzieci adyhrajuć specyalna napisanuju dla ich p. F. Olechnowičem pjesu, za dekoraciju dla katoraj budzie słužyć praŭdziwy les.

My ščyra witajem pracu personelu «Našaj Chaty» ŭ hetkim kirunku.

×**«Hulańnie uzdoŭž Wilejki».** U № 233 z 26 žniŭnia «Wiln. Ztg.» drukuje pad hetkim zahałoŭkam staćciu, ŭ jakoj, niž inšym, čytajem:

Tam, dzie Wilejka ŭliwajecca ŭ Wilju, jana praciekała nie zaŭsiody. Tolki Giedymin, twarec Litoŭskaj dzieržawy, pabudawaŭšyj na Zamkowaj hare swoj zamak, zahadaŭ wykapać jaje cipierašniaje rusło. Dzieła hetaj raboty znamienity wialiki kniaź pryzwaŭ zwajewanych biełarusoŭ, i apošnije zachawali ab hetym pryzywie hetkuju błahuju pamiać, što i siahońnia patomki ich, žadajučy kamu ŭnieśta błahoje, kažuć: «Idzi ŭ Wilniu — pierenasi hory!»

My dziakujem «Wiln. Ztg.» za «histaryčnaje adkryćcie», ab katorym my, biełarusy, dahetul ničoha nia wiedali. Hetak samo niewiadoma biełarusam i skazanaja «biełaruskaja» prykazka...

× **Padaroža žurnalistoŭ.** U padarožy pa ziemlach Ober Ost 25 žniŭnia ŭ Wilniu pryjechali 10 niamieckich žurnalistoŭ.

× **Nowyje strawni.** Jak my dawiedalisia, ŭ najbližejšym čas', pakul nia budzie dawiedziena rehistracija stałaŭnikoŭ, nowych strawień adkrywać nia buduć. Tolki tady, jak wyjaśnicca, čy adkrytyje ŭžo strawni mohuć zdawoliwać patreby nasialeńnia, budzie razwiazana sprawa nowych strawień.

× **Zbirajcie nasieńnie akacii,** s katoraho možna dabywać alej!

× **Za fałšawańnie małaka** miečarnia Ziernoŭskaj aštrafowana na 50 rub., a sielanin Anton Horoch, katoraho ŭžo trojčy karali za heta, aštrafowan ciapier na 125 rub.

× **Temperatura.** Najwyszejszaja i najniżejszaja temperatura za aposznije dni była pawodłuh Celsija):

	najwysz	najniż.
22—23	+ 16,0	+ 14,3°
23—24	+ 35 5°	+ 12,4°
24—25	+ 24°	+ 11°
25—26	+ 24°	+ 13°

Z USIAHO KRAJU.

1000 m. nahrady.

Hłaŭnaje upraŭleńnie pazyčkowych kass («Darlehenskassen») u Berlinie

Duchoŭnyje pieśni.

(Hladzi u № 66 «Homana»).

Pra światoha Jahorja.

Oj, kališ to dy niawierničkі byli,
Dy nia wieryli H spadu Bohu,
Dy wieryli pahanamu cmoku,
A što zjedaŭ u dzień pa čeławieku.
Oj, jak pryšłosia, oj, samomu caru, —
Choć sam car idzi, choć dačku šli.
A sam car nie pašoŭ, jon dačku pasłaŭ
Pahanamu cmoku na zjadzieńnie.
Jana išła, usio płakała,
Ziamnyje pakłony adbiwała,
Hospoda Boha uprašała.
Wysłuchaŭ Hospad Boh
Jaje malitwy sprawiadliwyje,
Sasyłaje światoha Jahorja:
— «Jedź, Jahory, z nieba na ziamlu,
Biary kania najsilniejšaho,
Biary j kapjo najwastrejšaje!»
Oj, jak pajechaŭ światy Jahory,
Wypływaje pahany cmok
S siniaho mora, dy na bieł-kamień.
Z nozdar jaho sini dym idzieć,
A z łapy ŭ jaho ahoń šybaje.
Jahor heta jak zawidzieŭ, ulaknuŭsia:
—«Oj, Hospadzi, i ja bajusia!»
—«Światy Jahory, jedź, nia bojsia,—
Biary kania najsilniejšaho,
Biary kapjo najwastrejšaje:
Wo koń kapytam, wo ty kapjom!»
Jak pajechaŭ światy Jahory
Da k siniamu, siniamu moru
I k biełamu k tamu kamianiu, —
Wypływaje pahany cmok.
Jak schapiŭsia da siwy koń!
Wo koń kapytam bje,
A Jahory ŭsio wostrym kapjom, —
I ubiŭ pahanaho cmoka!
Zaprahali dwanadcać par wałoŭ
Pad taho pahanaho cmoka, —
A wały jaho nie skranuli.
Zaproh tady światy Jahory
Swajho kania zwierchsilnaho,
Pawioz jaho pa biełu świetu,
Kab wieryli ludzi Hospadu Bohu,
Dy nia wieryli pahanamu cmoku.

sulić nahradu da 1000 m. tamu, chto wykryje ci pakaže palicii na majstroŭ falšywych dwoch-markowak, katoryje iznoŭ wielmi šyracca ŭ miežach Ober Ost.

HRODNIA. U tuju subotu wilenskaja žydoŭskaja dramatyčnaja družyna ihrała tut apošni raz.

HRODNIA. Usie wyrablenyje paletki ŭ miežach miestowaho pawietu Hrodni pawinny mieć tablicy z nadpisam imi władzielca abo arendara i razmieroŭ u morhach i sažniach.

HRODNIA. Za sto kilogr. doŭhaj wysušenaj krapiwy, nie karaciej 50 cent., tutejšaja «Handels u. Rohstoff Abteilung» płacić 10 m.

HRODNIA. Wywaz z Hrodni pładoŭ i ŭsielakaj harodniny zabaronien.

HRODNIA. Tutejšaja sušylnia hryboŭ pierejšła ŭ ruki miestowaho uradu. U jej nadalej buduć sušyć harodniny.

HRODNIA. U toj aŭtorak u 150 sažniach nižej niomanskaho masta kupajučysia ŭtanuli Zofija Šwarc, 22 hadoŭ, jaje siestra Elka, 19 hadoŭ, i Senia Kuraš, 18 hadoŭ.

HRODNIA. Nawat u cichaj Hrodni ciažkije časy wyzwali na scenu kišeniowych złodziejoŭ. U adnej kabiety ukrali ŭ tuju piatnicu s kišeni wialikije hrošy.

BAŽEŁOUKA. Syn adnaho sielanina z rabotnikam z Aŭhustowa spatkali na rynku ŭ Tajnie handlara i predłažyli jamu kupić kania. Kali handlar zapłaciŭ 500 rub., dyk syn sielanina ŭskočyŭ na kania i paskakaŭ, a rabotnik uciok piechatoj. Za hetki «handel» abodwa winawajcy zasudženy kožyn na hod u wostroh.

HARA. Pažaram zniščen uwieś chutar sielanki Rozalii Fereni. Paśla ahoń pierakinuŭsia i na susiednije chutary. Na ščaście, pad rukoj akazalisia dobryje pažarnickije pryłady, i ludzi, zbiehšysia s pola, zdaleli, choć i z wialikim trudom, abaranić inšyje budoŭli swajej wioski.

SUWAŁKI. Pakajoŭka J. pryjšła da matki rabotnika Naumowiča, u katoraho pakinuła swaje rečy. U kwatery byŭ tolki adzin Naumowič, katory nakinuŭsia na jaje, zakryŭ jej wusty rukoj i zgwałtawaŭ jaje. Suwalski akružny sud zasudziŭ jaho na $1^1/_2$ hodu ŭ papraŭčy dom.

SUWAŁKI. U najbliżejšych tydniach buduć wydawać nowyje karty na chleb.

SUWAŁKI. Kala Biełaho woziera pačaŭsia lasny pažar, katory skora zatušyli. Škoda — nieznačnaja.

SUWAŁKI. «Dzień kwietki» daŭ 1375 m. 16 fen. dachodu.

SEJNY. Prywoz u Sejnenski pawiet harełki, papiros, sierčykoŭ, soli, cukru, cykoryi, sacharyny, karbidu, parašku dziela myćcia, myła, świeč i limanadu — zabaronien.

SKARUPY. U načy s pazaprošłaj piatnicy na subotu złodziei abakrali humno adnaho tutejšaho sielanina. U ich ruki papaŭ wialiki zapas žyta.

KALEŚNIKI, marjampolsk. pawietu. U sielanina Jana Andruškiewiča ješče u krasawiku ukrali sa stajni 6-letniaho čornaho žerebca, katoraho ŭ mai znajšli ŭ Łodziejach u handlara Prejsa. Prejs zajawiŭ, što kupiŭ kania za 800 marak u sielanina Šupienisa. Šupienis, katory ŭžo nie raz zanimaŭsia kanakradztwam i zabaronienaj tarhoŭlaj końmi, zasudžen na 3 mies. ŭ wastroh i 1000 rub. štrafu.

Na sudzie Šupienis staraŭsia skinuć winu na druhoha sielanina, ale toj zdaleŭ dawiaści swajej niawinnaści.

BAKAŁAŽEWO, kala Rudy. Tut i ŭ Wižejnach niamieckije ŭłaści wykryli kaniej, wywiezienych rasiejcami z Niamieččyny ŭ časi ich pachodu ŭ uschodnije Prusy.

SOBOLEWO. U tutejšym młynie areštawali wialikuju partyju muki s sioletniaho uradžaju.

PAJNIE. (pad Ejragołaj). U tutejšaho sielanina ŭ načy z 21 na 22 ukrali s pašy karowu.

KOŬNA. «Kown. Ztg.» piše: Kowiency majuć mahčymaść karystać s pryjemnaści, asabliwa cennaj u hetym časi: na rahu wulic Impieratara Wilhelma i Nowaj pradajuć kožyn dzień świežuju maślanku.

ORŠA. Niedaloka ad stancii razbiŭsia pojezd, katorym jechaŭ hieneralissimus Korniłow. Dumajuć, što tut było pakušeńnie na jaho žyćcio.

WIESTKI Z RASIEI.

PIECIARBURH. (P.T.A.). S pryčyny taho, što dziela sazywu ustanoŭčaho sejmu treba ŭ miestoch i ziemstwach ułažyć spisy wybarščykoŭ, a pierad tym u miestoch i ziemstwach pawinny być wybrany ŭłaści, — tymčasowy urad pryznaŭ patrebnym adłažyć wybary ŭ ustanoŭčy sejm na 25 listapada, a sazyŭ sejmu — na 11 śniežnia.

Tymčasowy ŭrad apracawaŭ hetki zakon:

1. Wywaz s Piaciarburha balnic i dabračynnych ustanoŭ.

2. Wydaleńnie s Pieciarburha elementoŭ, katoryje stajać za kontrrewoluciju, asabliwa byŭšych žandaroŭ i ahientoŭ tajnaj palicii.

3. Nowaja prawierka asob, katoryje dajšli hadoŭ dziela wajennaj služby, i wysyłka na front ŭsich zdolnych da wajenščyny.

4. Zabarona wiertacca ŭ Pieciarburh na ŭwieś čas wajny asobam, katoryje nia buduć mieć pazwaleńnia prowincyonalnych i miejscowych ŭłaściej.

Usie hetyje zahady buduć spoŭnieny toj-čas.

PIECIARBURH. Wiestku ab adkładzie sazywu ŭstanoŭčaho sejmu lewyje spatkali z niespakojstwam, bo kožyn dzień adkładu uzmacowywaje kontrrewolucyjny ruch u staranie. Sazyŭ nacyonalnaj konferencii ŭ Maskwie pawialičyŭ niespakojstwo, katoraje wyzwano pramowami buržuazyjnych aratoroŭ suproć demokratyčnych orhanizacij.

LONDON. „Times“ danosić s Pieciarburha:

Nadzieja na uhodu miž partyjami — nadta słabaja. Praktyčnaja razwiazka čarodnych pytańnioŭ mahčyma tolki pry poŭnaj kapitulacii adnej ci druhoj starany. Paśla maskoŭskaj konferencii koalicyjnaje prawicielstwo mabyć raspadziecca.

Korniłow žadaje ustanaŭleńnia wajennaho kantrolu na čyhunkach; biaz hetaho dastaŭka na front snaradaŭ i spažyŭnych praduktoŭ — wielmi ciažkaja. Amerykanski instruktar u žaleznadarožnych sprawach radzić zawiaści na čyhunkach dyktaturu da kanca wajny.

PIECIARBURH. Pamočnik wajennaho ministra Sawienkow wyjšoŭ u adstaŭku s pryčyny niazhodliwaści s Kierenskim.

Ukrainskaja rada admowiłasia pasłać swaich deputatoŭ na nacyonalny kongress u Maskwie. Ukrainski hieneralny sekretar wyjšoŭ u adstaŭku s pryčyny niazhodliwaści s tymčasowym uradam.

ŠTOKHOLM. Ukrainski hieneralny sekretaryat publikuje hetkuju zajawu ab pałažeńni na Ukrainie:

„Kontrrewolucija karystaje z uradowaho kryzisa, prypadkoŭ na fronci i kryzisa u sprawie strawawańnia, kab u ciapierašni moment, na jaje pahlad — udačny, pierajści da čynnych wystupleńnioŭ. Ukrainski ruch stanowić ciapier centr, nawakoł katoraho hurtujucca ŭsie socyal-rewolucyjnyje elementy kraju. Hetym i tłumačycca heta baraćba, katoruju reakcyoniery wiaduć proci ukrainskaho separatyzmu, nie pierebirajučy nijakimi sposabami. Swiadoma puskajuć falšywyje čutki; ukrainskuju radu winawaciać u tajnaj zmowie z Niamieččynaj i Aŭstryjej; z roznych miejsc danosiać ab sabrańniach kontrrewolucyjnych aficeroŭ, pryzywajučych da zmahańnia z ukraincami i žydami. Z hetaj pryčyny my napaminajem rewolucyjnaj demokracii, što rewolucija ŭ Rasiei nierazryŭna zwiazana z rewolucijej na Ukrainie“.

S pryčyny ukrytaj niepryjaźni prawicielstwa Kierenskaho da oficyalna pryznanaj aŭtonomii Ukrainy nielha sumlewacca, proci kaho kirujecca hetaje apawieščeńnie.

U toj aŭtorak u Kijewi adbyłosia burnaje zasiedańnie ukrainskaj rady. Predstaŭniki ukrainskich socyalistoŭ i nacyonalnyje mienšaści palakoŭ i žydoŭ trebawali, kab spiski členoŭ hieneralnaho sekretaryatu padawalisia tymčasowamu ŭradu ŭ Pieciarburzi dziela zaćwierdžeńnia. Proci hetaho ćwiorda wystupili ukrainskije rewolucyoniery, katoryje naahuł nia chočuć nijakaj uhody s tymčasowym uradam u Pieciarburzi. Bolšaść členaŭ nacyonalnaj rady zhodziłasia z ich pahladam.

PIECIARBURH. U tuju sieradu pad maršałkoŭstwam Rodzianki adbyłasia narada ŭmiarkawanych partyj. Pramaŭlali hienerały Aleksiejew, Kaledin i Brusiłow. Korniłowu posłana telehrama.

Służačyje na dźwiech ważniejšych rasiejskich čyhunkach pastanawili zabastawać. Konferencija žaleznadarožnikoŭ u Maskwie telehramaj prasiła ich nie wystupać paasobku, bo ŭ prypadku prawiadzieńnia žadańnia Korniłowa ab wajennaj dyktatury maje być abjaŭlena ahulnaja zabastoŭka na čyhunkach.

STOKHOLM. «Russk. Wola» piše, što rasiejskije palityčnyje kruhi zanimajucca ciapier pytańniem ab pierawozie carskaj siamji zahranicu, — mabyć u Anhliju.

ŠTOKHOLM. U Pieciarburzi chodziać čutki, bytcym wialiki kniaź Michaił Aleksandrawič wyjedzie ŭ Anhliju. Z hetaj pryčyny „Russk. Sł.“ zajaŭlaje, što wialiki kniaź pakinie Rasieju tolki paśla ŭstanaŭleńnia ustanoŭčym sejmam hasudarstwienaho ładu ŭ Rasiei.

CURYCH. Pieciarburski hłaŭny prakuror apawieščaje abwinieńnie proci

---

Ab duchounych pieśniach.

Biełaruskije duchoŭnyje pieśni — heta adna z admien narodnaj paezii paŭstaŭšaj na zare chryścijanstwa, pad upływam knižnaj hramatnaści. Što datyče zmiestu duchoŭnych piesień, to jon zaležen ad roznych ŭpływoŭ, z jakich ważniejšymi byli: ŭpływy duchoŭnaj literatury, ŭpływy apokrafičnych powieściej i ŭ kancy ŭpływy narodnaho eposu. Duchoŭnyje pieśni ŭ daŭnyje časy byli jakby ŭłasnaściu adnej klasy narodu—kalek i ubohich, dziela hetaho samaja sfera, ŭ jakoj jany šyrylisia i twarylisia, pałažyła na ich swajo charakternaje klejmo. Kaleki i ubohije „starcy“ daŭnych časoŭ rožnilisia ad sučasnych nam ubohich· Jany byli ŭ nas tym, čym u ukraincoŭ kabzary i lirniki, a ŭ francuzoŭ bardy — pieŭcami i twarcami narodnaho eposu, i tolki ŭ paźniejšyje časy, kali znikła heta starečaja družyna, duchoŭnyje pieśni pierajšli da praŭdziwych kalek i ubohich, jakije pa sielanskich chatach dy pa kirmašach, raspiewajučy duchoŭnyje pieśni, staralisia pryciahiwać k sabie relihjna uspasoblenych ludziej.

Kali razdzialić duchoŭnyje biełaruskije pieśni pawodle ich zmiestu, to najbolej pašyrenaj hrupaj pryjdziecca pryznać tuju, temy katorych maje styčnašć z hetymi pakryŭdženymi dolaj ludźmi. Hetak, najbolšaj popularnaściu ciešacca roznyje admieny pieseń «ab bahaču i Łazaru», ab «Alaksieju čeławieku Božym» i inš.

U blizkaj suwiazi z hetym treba pastawić cely rad duchoŭnych piesień, jakije nosiać charakter paetyčnych piereskazoŭ z žyćcia światych. Z ich najbolej wiadomy: «ab św. Jahorju», «ab św. Warwary», ab św. Darocie» i inš.

Pieśnia «ab Hałubinaj knizie» nosić apokryfičny i kosmopolityčny charaktar. Heta pieśnia zadajecca metaj rastłumačyć tajny pryrody i gieografičnuju wiedu s punktu wuzkaho kruhazoru sektanta pieršych wiakoŭ chryścijanstwa, jana ŭ roznych, mieniej bolej schožych admienach sustrečajecca ŭ usich narodaŭ Eŭropy.

Dawoli bahatuju hrupu biełaruskich duchoŭnych piesień stanowiać pieśni ab skančeńni świeta i ab strašnym sudzie. Z ich samyje typowyje—ŭ jakich apisywajecca pajaŭleńnie antychrysta i sam strašny sud. Niekatoryje s piesień hetaj hruppy daloka adchodziać ad duchoŭnaj literatury i wydzielajucca oryhinalnaściu ŭ apracawańni i wybary tem.

U kancy dawoli bahatuju hruppu duchoŭnych biełaruskich piesień stanowiać duchoŭnyje wieršy, daŭniej śpiewanyje pa unijackich cerkwach i kaściołach; da hetkich naležać: «Pieśnia pra św. Mikałaja», «Pieśnia da Isusa Chrysta», «A marnaści świeta». Pieśnia a marnaści świeta cikawa tym, što utrymała charakter staroj biełaruskaj knižnaj mowy. Urešcie pieśnia «O, moj Bože, wieru Tabie» heta samaja popularnaja duchoŭnaja katalickaja pieśnia; jana i dahetul piajecca ŭ kaściołach u niekolkich parachwijach mahiloŭščyny.

Z literaturnaho boku duchoŭnyje pieśni naležačyje da hruppy narodna-sławiesnych, cenny tym, što dajuć nam literaturnuju formu zhinuŭšaho nacyonalnaho biełaruskaho eposu.

Lenina i jaho tawaryšoŭ. Jon kaže, što śledztwo dało dawoli materjałoŭ dzieła abasnowanaho abwinieńnia i što jano nie kirawałosia pry hetym palityčnymi metami.

ŠTOKHOLM. Rasiejskaje ministerstwo finansoŭ wypuskaje 6-pracentnuju pazyku z wyihryšami na 3 miljardy rubloŭ, katoraja maje być wypłačena ŭ 45 hadoŭ. Kožyn bilet pawinien wyihrać.

LONDON. „Daily Mail“ donosić s Piecіarburha, što ad pačatku wajny žyćcio ŭ Maskwie padaražeło na 316 pracentoŭ.

Z usiaho świetu.

BERLIN. (W.T.B.). Rada Flandryi s pryčyny noty Papieža drukuje zajawu, ŭ katoraj miž inšym haworycca:

...Rada Flandryi wyskazywaje swoj žal, što Papież dwa hady nie paddzieržywaje asabistych znosin s flamandzkim narodam. Rada Flandryi dumaje, što jana budzie u zhodzi s Papiežem ŭ pahladach na mir, katory pawinien pryznać cełkom prawo flamandzkaho narodu na jaho rodnuju mowu...

Uwaha Red. Paŭtara miljona biełarusoŭ i wierny katalickamu kaściołu ŭwieś litoŭski narod hetak sama krepka žalejuć, što haława Katalickaho Kaściołu tak sama zamaŭčywaje ab ich u swaim pryzywie da mira i ŭspaminaje tolki ab Polščy. Maŭčańnie Papieža tym bolej wyzywaje ŭ nas bol, što my pierežywajem nacisk jak-raz sa starany Polščy i bačym z hetaho boku hrožbu utraty swajej nacyonalnaści.

BRUSSEL. Flamandzkije socyalisty ŭ swajej hazeci pryzywajuć belhijskich rabotnikoŭ enerhična wystupić za mir.

RYM. Orhan Watykanu «Osservatore Romano» piše:

«Usie wajujučyje hodziacca na tym, što heta wajna pryniasie nowy socyalny ład, katory zrobić niemahčymym paŭtareńnie ciaperašnich strašenstw».

NJU-JORK. Predstaŭnik Watykanu u Złučenych Štatach monsińjor Bonsano zajawiŭ u Kanzas Siti:

«Ja ŭpaŭnanočen zajawić, što Papież zusim nie spadziajecca, kab wajujučyje u skorym časi zamirylisia, — ale Papież daje hałowam wajujučych staron biezstaronnyje rady, katoryje ŭ kancy dawiaduć da mira».

BUDAPEŠT. Boŭharski minister prezydent skazaŭ karespandentam hazet, što kožnaja s centralnych dzieržaŭ daść na mirnaje predłažeńnie Papieža swoj konkretny adkaz.

CURYCH. Z Londona danosiać:

Papież atrymaje adkaz ad sajužnikoŭ z umiarkawanymi žadańniami. Kali centralnyje dzieržawy prymuć predłažeńnie Papieža Benedykta biez wialikich pieramien, dyk u sajuznych dzieržawach mahčymy i niespadziewanki.

ŽENIEWA. Pawodłuh «Humanitée», 61 socyalist padaduć ministerstwu Ribo zapros ab pahladzie jaho na mirnaje predłažeńnie Papieža.

LUGANO. Z Rymu danosiać ab uzrości propahandy klerykałoŭ, haława katorych, hraf de la Torre, pryniat Papiežam na aŭdyencii.

ŠTOKHOLM. S tutejšych socyalistyčnych kruhoŭ danosiać, što massowyje arešty ŭ Italii — heta rezultat wystupleńnioŭ italjanskich socyalistoŭ proci nastupleńnia.

HAAGA. Orhan hołandzkich socyał demokratoŭ „Het Volk“ piše, što štokholmskaja konferencija s pryčyny niawydačy pašpartoŭ delehatam sajužnickich staron adkładajecca na niewiadomy čas.

BERLIN. Tereščenko zajawiŭ, što zajawa Llojda Džordža, bytcym rasiejski ŭrad zmianiŭ swoj pahlad na Štokholmskuju konferenciju, niazhodliwa s praŭdaj. Tereščenko tolki zajawiŭ rasiejskim pasłam zahranicaj u karotkaj telehramie, što rezolucii štokholmskaj konferencii nie zdalejuć pieremianić palityki rasiejskaho uradu. Tereščenko i Kierenskij prasili pasłoŭ sajuznych dzieržaŭ, kab jany nie škadawali pracy dzieła taho, kab ich prawicielstwy wydali by swaim socyalistam pašparty ŭ Štokholm. Hetak nie Henderson, a Llojd Džordž ašukaŭ anhlickich rabotnikoŭ.

ŠTOKHOLM. Jak dawiedałasia s peŭnaj krynicy hazeta „Socialdemokraten“, wiestka Reŭtera ab rezultatach hałasawańnia londonskaho rabotnickaho kongresu — nieprawilnaja: nie pierewahaj 3000 hałasoŭ, a ahramadnaj bolšaściu pryniata rezolucija ab učaści u Štokholmskaj konferencii. 2 miljony hałasoŭ padadzieny za i tolki 175.000 — proci.

ŠTOKHOLM. (W.T.B.). «Socialdemokraten» drukuje zajawu anhlickaj rabotnickaj partyi, katoraja maje być pračytana na Štokholmskaj konferencii. U jej, miž inšym, haworycca:

«Rabotniki pawinny ŭsie złučycca dzieła chutčejšaho kanca wajny. Jany pawinny pryniać rasiejskaje predłažeń nie «biez anneksij». Pawinien być utworen sajuz nacij. Ważniejšyje spažyŭnyje pradukty pawinny znachadzicca pad internacyonalnym kantrolem. Pawinny być učynieny kroki proci biezraboćcia. Ekonomičnaj wajny nielha dapuskać. Zniščenyje wajnoj ziemli pawinny być adbudowany ahulnym koštam. Mižnarodnaje prawo pawinno być wiernieno. Tajnuju dyplomaciju treba zništožyć».

BERLIN. Impierski kancler Michaelis skazaŭ, što dzieła ciaśniejšaj jednaści uradu i Rejchstagu adbudziecca narada uradu i predstaŭnikoŭ Rejchstagu ab mirnym predłažeńni Papieža Na naradzie budzie 7 členaŭ Rejchstagu: 2 socyał-demokraty, 2 klerykały, 1 nacyonał-liberał, 1 konserwatar i 1 pastupowiec.

BERLIN. Majuć adbycca pierehawory miž hasudarstwami, z jakich składajecca Niamieckaja dzieržawa, ab budučym ustrojstwie Elzas-Lotarynhii.

MADRYD. Rabtoniki ŭ wakolicach Rio Tinto i Nerwa wiarnulisia na rabotu.

TELEHRAMY.

Niamieckije apawieščeńnia.

24.VIII. Zachodni teatr:

Front Ruprechta Bawarskaho: Na fronci Flandryi silny artyleryjski ahoń iznoŭ abiarnuŭsia ŭ barabanny. Kala Westhuku adbito silnaje nastupleńnie anhličan. Na poŭdni ad darohi Ipr — Menin my adabrali apošnije z utračenych nami ŭ apošnich bitwach akopaŭ. Pierad našym frontam ležać 21 razbityje pancyrnyje aŭtomobili worahoŭ, ludzi s katorych bolšaj čaściu ŭziaty ŭ pałon. Kanadzkije wojski atakawali proci Lensu, ale ŭ doŭhaj bitwie štykami byli ŭsie adbity.

Front niamieckaho Naślednika: La lesu Awokur, la wiaršyny 304, pry Bomon i la lesu Foss — ažyŭleny ahoń artyleryi. U načy z 21 na 22 žniŭnia my zhodnie s planam pakinuli wiaršynu 304.

Uschodni teatr:

Front Leopolda Bawarskaho: La mora my dajšli ŭ niekolkich miejscach raki Aa. Kala Dryświackaho woziera, Brodaŭ, Sereta i Zbruča — ad času da času žywiejšaja bajewaja čynnaść.

Front erc hercoga Jozefa: La Sowei i ŭ dalinie Susiy adbity nastupleńnia worahoŭ.

Front Makenzena: Na zachodzi ad Korbula, na Serec', my ŭziali pałonnych i dabyču.

25.VIII. Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: Kala Ipra — wostryje artyleryjskije bitwy. La darohi Ipr — Menin anhličanie krychu adcisnuli našy linii na paŭnočna zachodnim kraju lesu Herentage. Pry Lens nastupleńnie silnych atradoŭ worahoŭ paśla upornaj štykawoj bitwy adkinuto. Na poŭdni ad Wenduj niespadziewanaj napaściu my adabrali u anhličan chutar Gijmon. Paśla silnaj padhatoŭki ahniom francuzy atakawali našy pazycii na šyryni 3 kilom. na poŭdni ad S. Kanten. U ciažkich bitwach worahi adkinuty na ŭsiej linii. My ŭdzieržali našy pazycii.

Front niamieckaho Naślednika: Pad Werdenam krapčeła bajewaja čynnaść. Silnyje francuskije nastupleńnia na našy pazycii nad patokam Forž, miž Malankur i Betinkur adbity.

Uschodni teatr:

Uzdoŭž Dźwiny, la Smarhoni, Łucka i Tarnopola, miž Prutam i Mołdawaj, u dalinie Ojtosa momentami krapčeŭ ahoń artyleryi.

.26VIII. Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: U Flandryi artyleryjskaja bitwa dachodziła wialikšaj siły tolki na niekatorych adrezkach. Na zachodzi ad Le Katle— žywiejšy ahoń artyleryi i piešyje bitwy za chutary pierad našymi piarednimi pazycijami.

Front niamieckaho Naślednika: Uzdoŭž En ahoń krapčeŭ. Pry Parni francuskije družyny, ŭwarwaŭšyjesia ŭ našy akopy, šybkaj kontratakaj wykinuty adtul. Na ŭschodzi ad Maasu artyleryjskaja bitwa iznoŭ była wielmi silnaja. Nastupleńnia warožych sił z wiaršyny 304 na poŭnač adbity ahniom i štykami.

Uschodni teatr.

La Dźwinska, Baranawič, Tarnopola i na Zbruču dy na niekatorych adrezkach frontu ŭ Karpatach — žywaja bajewaja čynnaść.

Makiedonski front: Na poŭnačy ad Manastyra — naša ŭdačnaja razwiedka. Na ŭschodzi ad woziera Dojran boŭharskije warty adbili silnyje anhlickije družyny.

———o———

Austryjackije apawieszczeńnia.

WIENA. 23.VIII. Italjanski teatr. Ataki 2 i 3 italjanskaj armii na fronci Izonco trywajuć z najwialikšaj siłaj. Nia mienš 40 dywizij atakawali za apošnije 4 dni našy pazycii miž Aŭca i morem. Učora išła wielmi wostraja bitwa hłaŭnym čynam na kryłach. Pry Aŭca ŭsie šturmy adbity. Na płoskahoryi Wiercha italjancam udałosia pasunucca ŭpierod na pałudzień. Na płoskahoryi Karst wostryje bitwy išli na wačach impier tara.

WIENA. 24.VIII. Italjanski teatr: Adzinaccataja bitwa na Izonco trywaje dalej. Na poŭdni ad Wiercha italjancy wiali dalej šturmy ŭsio nowymi siłami. Našy wojski ŭdzieržali ŭ ie swaje pazycii. Z asabliwaj siłaj atakawała iznoŭ 3-ja italjanskaja armija miž Wippacham i morem. Miž Konstanjewicaj i morem bitwy na štyki trywali cełymi hadzinami. Našy wojski ŭsiudy adbiwali worahoŭ. Wakolicy pierad našymi linijami na Karście pakryty nialičenymi trupami worahoŭ.

WIENA. 25.VIII. Italjanski teatr: Na płoskahoryi Karst — dawoli spakojna. Italjanskije ataki kirawalisia hłaŭnym čynam proci Monte S.-Gabriele. Skłony hary pakryty nialičenymi italjanskimi trupami. La Wiercha my, zhodnie z rezultatami apošnich bitw, umacawalisia na nowaj linii. Čysło pałonnych ad pačatku batalii dachodzić 250 aficeroŭ i kala 8.000 sałdatoŭ. Ad 18 da 23 žniŭnia my zbili 13 samalotaŭ, a utracili sami — 1.

WIENA. 26.VIII. Italjanski teatr: Ciažkije bitwy razwilisia iznoŭ u wakolicach Monte S. Gabryele. Nia hledziačy na wialikije krywawyje achwiary, worahi nidzie nie prarwalisia. Ačyščenaja nami biaz bitwy hara Monte Santo zaniata italjancami.

Kala wajny.

BERLIN (W.T.B.). Impierski kancler Michaelis pracawaŭ u hłaŭnaj kwatery z Hindenburgam i Ludendorffam, a ŭ wiečary wiarnuŭsia nazad u Berlin.

BERN. Adzin wajenny piśmiennik rachuje ŭ „Tagblatt“ straty francuzoŭ i anhličan zabitymi, ciažka ranienymi i pałonnymi na bolš za 240.000 duš.

BERLIN (W.T.B.). U hłaŭnaj kamisii Rejchstagu marski minister skazaŭ, što ciapier Niamieččyna maje na 10% bolš padwodnych łodak, čym mieła ŭ lutym. Straty — mienšyje, čym možna było spadziewacca. Za apošnije 6 mies. zatopleno $5^1/_2$ miljonaŭ tonn, značyć, na 50% bolš, čym možna było ždać.

BERLIN (W.T.B.). 21 žniŭnia ananhlickije marskije siły zbili strełami adzin z našych latučych karabloŭ na zachodzi ad uzbiarežža Jutlandzii.

BERLIN (W.T.B.). U kanali Lamanš i Paŭnočnym mory našy padwodnyje łodki iznoŭ zatapili 5 parachodaŭ i 3 rybałowy. Miž zatoplenym hruzam było 220 000 pudoŭ fasoli.

BERLIN (W.T.B.). Nowyje ŭdačy padwodnych łodak ŭ anhlickich wodach: 3 parachody. U Atlantyckim akianie i Biskajskaj zatocy zatopleno iznoŭ 8 parachodaŭ.

Drukawana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar Jazep Saławiej